

Opdrachtgever
M.E. Vastgoedontwikkeling B.V Contactpersoon de heer A.A.N. Massop
CSO adviesbureau
Contactpersonen dhr. A.N. de Keijzer dhr. M.A. Timmermans

Quickscan Natuurwetgeving planlocatie Vierde Broekdijk te Aalten

(kadastraal gemeente Aalten, sectie R, nummers 752/753/754/755)
Onderzoeksterrein gelegen binnen kilometerhok X236 – Y436

Opdrachtgever

Opdrachtgever:
M.E. Vastgoedontwikkeling B.V.
Varsselseweg 49A
7255 NR Hengelo (Gld.)

Contactpersoon

de heer A.A.N. Massop

CSO adviesbureau

Contactpersonen

dhr. A. N. de Keijzer
dhr. M.A. Timmermans

Projectcode CSO

07J093

Datum

20 maart 2008

Projectleider

Dhr. A. N. de Keijzer

Status

Definitief

Inhoudsopgave

	blz.
Inhoudsopgave	1
1 Inleiding	2
2 Situatie en Wetgeving	3
2.1 Gebiedsbeschrijving	3
2.2 Geplande ingrepen	4
2.3 Flora- en faunawet	4
3 Methode	4
3.1 Onderzoeksafbakening	4
3.2 Methode	4
4 Resultaten	5
4.1 Resultaten flora	5
4.2 Resultaten fauna	5
5 Conclusies en Advies	7
5.1 Conclusie	7
5.2 Nader onderzoek	8
6 Literatuur	9

BIJLAGEN

BIJLAGE 1	wetgeving
BIJLAGE 2	zorgplicht
BIJLAGE 3	resultaten onderzoek
BIJLAGE 4	foto's van de onderzoekslocatie

KAARTEN

KAART-BIJLAGE 1	Regionale ligging van de onderzoekslocatie
KAART-BIJLAGE 2	Situatietekening
KAART-BIJLAGE 3	Planschets
KAART-BIJLAGE 4	Ligging EHS

1 Inleiding

In verband met de voorgenomen herinrichting heeft CSO in opdracht van M.E. Vastgoedontwikkeling B.V. een quickscan Natuurwetgeving uitgevoerd op de planlocatie Vierde Broekdijk te Aalten (kadastraal gemeente Aalten, sectie R, nummer 752, 753, 754 en 755).

Het doel van het onderzoek is een inschatting te maken of de geplande ontwikkelingen strijdig zijn met de soortenbescherming van de Flora- en faunawet (2005) en de gebiedsbescherming van de Natuurbeschermingswet (1998).

Het resultaat van de quickscan bestaat uit de uitspraak of, en zo ja, welke ontheffingsplichtige soorten (tabel 2 en 3 soorten) aanwezig kunnen zijn in het plangebied. Hierbij wordt in ogenschouw genomen of volgens de verzamelde gegevens kan worden aangenomen dat deze ontheffingsplichtige soorten schade zullen ondervinden van de geplande ingrepen. Voor deze mogelijk, of zeker aanwezige ontheffingsplichtige soorten volgt veelal een advies voor nader onderzoek (volledige veldinventarisatie). Op basis van een nader onderzoek kan een ontheffing worden aangevraagd bij het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Het resultaat kan ook zijn dat onvoldoende geschikte gegevens voorhanden zijn om het mogelijk voorkomen van bepaalde ontheffingsplichtige soorten te kunnen bepalen (niet voldoende onderzoek uitgevoerd in de omgeving). Ook dan kan het advies zijn om deze ontbrekende gegevens aan te vullen met nader onderzoek (volledige veldinventarisatie).

Indien geen ontheffingsplichtige soorten te verwachten zijn in het plangebied, of als de aanwezige ontheffingsplichtige soorten geen schade zullen ondervinden van de geplande ingrepen, blijven de algemene beschermende bepalingen van kracht in de zin van de algemene zorgplicht (zie bijlage 2).

Daarnaast wordt gekeken of het plangebied een status heeft in het kader van de gebiedsbescherming of dat gebieden met een dergelijke status in de omgeving aanwezig zijn (vogel-, en habitatrichtlijn gebieden, natura 2000, beschermde natuurmonumenten). Indien er mogelijk effecten zijn van de planontwikkeling op dergelijke beschermde gebieden, zullen deze effecten onderzocht moeten worden in het kader van de Natuurbeschermingswet (1998).

2 Situatie en Wetgeving

2.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is circa 3,5 hectare groot en ligt aan de zuidrand van een bedrijventerrein dat op zichzelf ten zuidwesten van de kern Aalten gelegen is. Het plangebied bestaat uit twee delen;

1. noordelijk terreindeel bestaande uit (soortenarm) grasland met een boerderij en diverse opstallen en vruchtbomen (vogelkers);
2. zuidelijk terreindeel bestaande uit een voormalige maïsakker (de maïs is inmiddels geoogst). De zuidpunt van dit deel is enigszins drassig.

Tussen beide delen bevindt zich een gedeeltelijk watervoerende greppel met struikopslag van vlier, wilg, vogelkers, braam en brandnetel. Aan de kant van de Vierde Broekdijk wordt het plangebied begrensd door een watervoerende sloot.

Rond het plangebied zijn houtsingels en kleinschalige bosgebieden aanwezig, voornamelijk bestaande uit beuk, grove den, berk en esdoorn. De houtsingels langs de Vierde Broekdijk bestaan uit zomer eik (ca. 50 jaar oud) met daartussen els, berk, braam en vlier.

De noordgrens van de locatie bestaat uit een (ruig) struweel van braam, vlier, gelderse roos, els, es en rode kornoelje.

De directe omgeving bestaat uit een kleinschalig agrarisch gebied met grasland, akkers en bospercelen. Het landschap is licht geaccidenteerd en wordt doorsneden door enige beken (dichtstbijzijnde is de Keizersbeek, buiten de planlocatie).

Het onderzoeksgebied heeft geen status in het kader van de Natuurbeschermingswet (Natura 2000, Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn) en er liggen ook geen elementen in de nabijheid van de planlocatie. Het onderzoeksgebied heeft geen status in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur(EHS). In de directe omgeving van het plangebied liggen wél elementen van de EHS. Het bosgebied ten zuiden van de planlocatie is onderdeel van de EHS en volgens het streekplan gekwalificeerd als "EHS natuur". Voor een deel wordt het plangebied gescheiden van de EHS door een houtwal (zie foto 1 en kaartbijlage 4), voor een deel grenst het plangebied aan de EHS. Volgens de planschets wordt in het plangebied bos gerealiseerd daar waar het plangebied direct aan de EHS grenst. Een eventuele externe werking van de geplande ontwikkeling in het kader van de Natuurbeschermingswet (1998) is derhalve niet aan de orde.

De quickscan heeft zich verder beperkt tot de Flora- en faunawet.

Voor de ligging van de onderzoekslocatie wordt verwezen naar kaartbijlage 1. De situatietekening van het plangebied is weergegeven in kaartbijlage 2, een schets van de plannen in kaartbijlage 3 en de ligging van de EHS in kaartbijlage 4. Enkele foto's van de onderzoekslocatie zijn opgenomen in bijlage 4.

Het plangebied bevindt zich in kilometerhok X236 – Y436.

2.2 Geplande ingrepen

Op de planlocatie is de realisatie van een bedrijventerrein voor bedrijven in de lichte categorie 1 en 2 (en met vrijstelling 3) inclusief parkeergelegenheid gepland, inclusief een landschappelijke inpassing. De voorgenomen ontwikkeling is zodanig dat alle in het plangebied te verwachten planten en dieren zullen worden verstoord, bedreigd en/of uit hun leefgebied worden verjaagd. Mogelijk zijn enkele van de te verwijderen bomen kapvergunningplichtig. De houtwallen rond het gebied blijven aanwezig.

2.3 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van planten- en diersoorten. De wet bepaalt dat er geen schade aan beschermde planten en dieren mag worden toegebracht tenzij er uitdrukkelijk toestemming voor verleend is (het "nee, tenzij" beginsel). Daarnaast erkent de wet dat alle dieren van onvervangbare waarde zijn en daarom geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en hun leefomgeving. Samengevat kan worden gesteld dat alle vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen en een aantal, meest zeldzame planten, vlinders, libellen, vissen en ongewervelden beschermd zijn.

In de praktijk betekent dit dat bepaalde handelingen ten aanzien van dieren en planten slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn.

De Flora- en faunawet heeft in die zin dan ook de nodige consequenties bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor een nadere toelichting op de Flora- en faunawet wordt verwezen naar bijlage 1.

3 Methode

3.1 Onderzoeksafbakening

Omdat het in deze rapportage gaat om een vooronderzoek of quick-scan, is geen soortgerichte inventarisatie uitgevoerd. Het onderzoek geeft dus geen volledig inzicht in de aanwezige flora en fauna. Wel is gekeken naar mogelijkheden voor soorten, potentiële leefgebieden en aanwijzingen dat beschermde soorten aanwezig zijn in het gebied. Het vooronderzoek geeft een indruk van de waarden en mogelijk aanwezige soorten in het gebied. Dit rapport leent zich dus niet voor een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag.

3.2 Methode

Ten behoeve van de toetsing van de ontwikkelingen aan de Flora- en faunawet, is een literatuuronderzoek uitgevoerd. Hierbij is informatie gebruikt uit verspreidingsatlassen, overige literatuur, indicaties van Het Natuurloket en indien beschikbaar van andere onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek zijn weergegeven in tabellen (bijlage 3).

Tevens is op 5 december 2007 een veldbezoek aan de projectlocatie uitgevoerd waarbij de terreinkenmerken zijn beoordeeld. Deze beoordeling is gericht op potentieel te verwachten beschermde flora en fauna soorten. De beoordeling vindt plaats door middel van een algemene veldverkenning en richt zich op de natuurwaarden van het primaire onderzoeksgebied en de directe omgeving (invloedssfeer van te verrichten werkzaamheden).

Het veldonderzoek is uitgevoerd door drs. A.N. de Keijzer en ing. M. Timmermans. Hierbij is het gehele terrein en directe omgeving doorlopen, zodat alle verschillende terreintypen bezocht zijn. Het terrein is bekeken op de mogelijke geschiktheid voor het voorkomen van beschermde flora en fauna.

4 Resultaten

4.1 Resultaten flora

Uit informatie verkregen uit de Landelijke Vegetatie Databank blijkt dat de meest recente vegetatieopnamen binnen het onderhavige kilometerhok in 1992 is gemaakt. Er zijn van diverse vegetatieopnamen gegevens beschikbaar betreffende voorkomende soorten in het onderhavige kilometerhok. Van twee opnamen zijn de gegevens opgenomen in bijlage 3 (opnamen 129525 en 129850) vanwege de vergelijkbare omstandigheden met de planlocatie. In de deze gegevens wordt geen melding gedaan van geregistreerde beschermde soorten.

Binnen het projectgebied zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten conform de Flora- en faunawet (tabel 2 of 3 soorten) aangetroffen. Opgemerkt moet hierbij worden dat het locatiebezoek niet in het groei- en bloeiseizoen heeft plaatsgevonden.

4.2 Resultaten fauna

Voor de verschillende soortgroepen zijn historische verspreidingsgegevens bestudeerd. Deze verzamelde verspreidingsgegevens hebben veelal betrekking op uurhokniveau, dat wil zeggen op een gebied van 5 x 5 kilometer. Het onderzoeksgebied beslaat maar een klein deel van dit uurhok en een deel van de in het uurhok aanwezige diersoorten zullen derhalve niet op de onderzoekslocatie voorkomen (Zie bijlage 3 voor een overzicht van de verzamelde gegevens).

De verspreidingsgegevens van **grondgebonden zoogdieren** (Bekker, 2005; Broekhuizen, 1992; Dijkstra, 1998) geven aan dat in deze regio veel soorten kunnen worden aangetroffen (zie bijlage 3 voor een volledige opsomming). De mogelijk voorkomende soorten zijn veelal algemene soorten (tabel 1 soorten), hiervoor geldt een vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Tijdens de veldinspectie zijn geen aanwijzingen aangetroffen over de aanwezigheid van deze soorten (graafgangen, legers, wissels, e.d.).

De Eekhoorn en Steenmarter (tabel 2) zijn beide strikter beschermd.

De verspreidingsgegevens van **vleermuizen** (Limpens, 1997) geven aan dat in deze regio veel vleermuizen kunnen worden aangetroffen. Alle vleermuizen zijn strikt beschermd volgens de Flora- en faunawet (tabel 3 soorten). De voorkomende soorten zijn: Franjestaart, Gewone baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis. Mogelijk zullen deze het onderzoeksgebied gebruiken als foerageergebied en de opstallen als verblijfslocatie. De gedeeltelijk waterhoudende greppel in het midden van het plangebied is mogelijk een van de lijnvormige elementen welke gebruikt worden als vliegroete.

De verspreidingsgegevens van **amfibieën en reptielen** geven aan dat in deze regio diverse amfibieënsoorten en reptielen aanwezig zijn (RAVON, 2005). In bijlage 3 wordt een volledige opsomming gegeven. Van de mogelijk voorkomende soorten zijn de Hazelworm, Kamsalamander, Poelkikker, Levendbarende hagedis en Zandhagedis (tabel 3 soorten) strikter beschermd conform de flora en faunawet.

De verspreidingsgegevens van **vissen** geven aan dat in deze regio diverse vissoorten aanwezig zijn (RAVON, 2005; Nie, 1997). In bijlage 3 wordt een volledige opsomming gegeven. In het betreffende uurhok is het Bempje (tabel 2 soort) aangetroffen.

De verspreidingsgegevens van **libellen, dagvlinders en overige ongewervelden** geven aan dat geen beschermde soorten in deze regio aanwezig zijn.

Samenvatting

Van de volgens het literatuuronderzoek in de omgeving voorkomende beschermde soorten biedt het plangebied mogelijk een geschikt verblijfsbiotoop en/of foerageergebied voor de volgende soorten:

- Grondgebonden zoogdieren: Eekhoorn en Steenmarter.
- Vleermuizen: Franjestaart, Gewone baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis.
- Amfibieën en reptielen: Hazelworm, Kamsalamander, Poelkikker, Levendbarende hagedis en Zandhagedis.
- Vissen: bermpje.

5 Conclusies en Advies

5.1 Conclusie

Flora:

Binnen het plangebied zijn geen ontheffingsplichtige plantensoorten geregistreerd of aangetroffen.

Fauna:

Geconcludeerd wordt dat binnen het plangebied mogelijk beschermde soorten aanwezig zijn. Het gaat dan om algemeen voorkomende soorten (tabel 1 soorten). Voor de tabel 1 soorten (tabel 1 bijlage 1 AMvB 501) geldt een vrijstelling op de ontheffingsplicht in het geval van ruimtelijk ontwikkeling wanneer zorgvuldig te werk wordt gegaan ten aanzien van flora en fauna (conform algemene zorgplicht).

De volgens het literatuuronderzoek in de omgeving voorkomende zwaarder beschermde soorten (tabel 2 + 3 soorten) zijn de volgende soorten:

1. Grondgebonden zoogdieren: Eekhoorn en Steenmarter.
2. Vleermuizen: Franjestaart, Gewone baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Laatvlieger, Meervleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis.
3. Amfibieën en reptielen: Hazelworm, Kamsalamander, Poelkikker, Levendbarende hagedis en Zandhagedis.
4. Vissen: biermpje.

Ad. 1 Grondgebonden zoogdieren: Eekhoorn en Steenmarter:

Het plangebied zelf is niet geschikt als verblijfsbiotoop of foerageergebied voor de Eekhoorn door het ontbreken van een aaneengesloten bosgebied. Het plangebied is wel geschikt als verblijfsbiotoop (al dan niet tijdelijk, bijvoorbeeld in de opstallen) of foerageergebied voor de Steenmarter. Het verdwijnen van open plaatsen en bebouwing zal mogelijk een negatief effect hebben op de aanwezigheid van deze soort.

Ad. 2 Vleermuizen:

Het is mogelijk dat het plangebied gebruikt wordt door vleermuizen als vliegroute, foerageergebied en verblijfsgebied. De aanwezige opstallen op het terrein zijn in potentie geschikt als verblijfplaats (winter, zomer en paarplaats) vanwege de aanwezigheid van holten, spouwmuren, kieren en gaatjes in de gevel e.d. Tevens kan de greppel in het midden van het plangebied als lijnvormig landschapselement een rol spelen bij het foerageren. Het verdwijnen van greppel, open plaatsen en bebouwing zal mogelijk een negatief effect hebben op de aanwezigheid van deze soorten.

Ad. 3 Amfibieën en reptielen:

Het plangebied zelf is niet geschikt als verblijfs- en voortplantingsbiotoop of foerageergebied voor de Poelkikker vanwege het ontbreken van waterelementen met een rijke watervegetatie.

Het plangebied zelf is in potentie geschikt als verblijfs- en voortplantingsbiotoop of foerageergebied voor de Kamsalamander, Hazelworm, Levendbarende hagedis en Zandhagedis. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten in het plangebied is niet uit te sluiten.

Ad. 4 Vissen: biermpje:

De waterelementen binnen het plangebied zijn niet geschikt als verblijfsbiotoop voor het Biermpje vanwege het ontbreken van helder stromend water.

Vogels:

Ongetwijfeld zullen binnen de terreingrenzen vogels broeden (in bomen, struiken, opstallen en in het veld). De te verwijderen bomen en opstallen vergen controle op in gebruik zijnde schuil- en broedplaatsen.

5.2 Nader onderzoek

Samenvattend wordt nader onderzoek nodig geacht naar het gebruik van het plangebied inclusief opstallen door de Steenmarter, vleermuizen, Kamsalamander, Hazelworm, Levendbarende hagedis en Zandhagedis.

Te verwijderen bomen en opstallen vergen controle op in gebruik zijnde schuil- en broedplaatsen.

Opgemerkt moet worden dat dit vooronderzoek of quick-scan geen inventarisatie is en dus geen inzicht geeft in de daadwerkelijke aanwezigheid en verspreiding van beschermde soorten.

6 Literatuur

Bergmans, W&A. Zuiderwijk, 1986. *Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreigingen*, KNNV Uitgeverij, Hoogwoud.

Bekker, D.L., 2005, *Verspreidingsonderzoek muizen en spitsmuizen in 2005*, Rapport van de VZZ, Utrecht.

Bos, F., e.a., 2006, *De dagvlinders van Nederland*, KNNV, Utrecht.

Broekhuizen, S., Hoekstra, N., Laar, V. van, Smeenk, C., Thijssen, J.B.M., 1992, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dijkstra, V., 1998, *Belangrijke zoogdiergebieden in Nederland*, Mededeling 37 VZZ, Utrecht.

Klaas-Douwe B., V.J. Kalkman, R. Ketelaar, e.a., 2002, *De Nederlandse Libellen*, Odonata, KNNV, Utrecht

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers (red.), 1997, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, KNNV, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004, 501, *Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, 2004.

Nie, de, H.W. 1997, *Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen*, 2^e herziene druk

RAVON, 2005, Ravon no. 20 p.46-62, *Waarnemingenoverzicht 2004 & 2005*, Ravon, Nijmegen

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002, *Atlas van de Nederlandse broedvogels*, 1998 – 2000. *Nederlandse Fauna 5*, Nationaal Natuurhistorisch Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland, Leiden

Bergmans, W&A. Zuiderwijk, 1986. *Atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreigingen*, KNNV Uitgeverij, Hoogwoud.

Internetbronnen:

1. <http://www.Provincie Gelderland.nl>
2. <http://www.natuurloket.nl>
3. <http://www.naturalis.nl/>
4. http://home.quicknet.nl/qn/prive/abrtn/sub/stekinfo/stekinfo_main.htm
5. <http://www.soortenregister.nl/>
6. <http://www.minlnv.nl/>

Opgesteld door: A.N. de keijzer 	Akkoord bevonden door: ing. M. Timmermans 20 maart 2008
--	--

Bijlagen

Bijlage 1: WETGEVING

Flora- en faunawet

Ecologische woorden spelen in toenemende mate een rol bij de ruimtelijke planvorming en ruimtelijke ingrepen. Zo is per 1 april 2002 de Flora- en faunawet in werking getreden. De wet sluit aan op Europese natuurreguleering en is gericht op soortbescherming.

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een aantal planten- en diersoorten en gaat uit van het "nee, tenzij"- beginsel. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. Samengevat kan worden gesteld dat alle vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd zijn. Wel geldt er een klein aantal uitzonderingen voor zeer algemene soorten als Huismuis, Bruine rat en Zwarte rat. Bovendien is een beperkt aantal, meest zeldzame planten, vlinders, libellen, vissen en ongewervelden beschermd.

In de praktijk betekent dit dat bepaalde handelingen ten aanzien van dieren en planten slechts onder strikte voorwaarden mogelijk zijn. De Flora- en faunawet heeft in de zin dan ook de nodige consequenties bij ruimtelijke ingrepen zoals de voorgestelde planvorming.

Flora

Met betrekking tot beschermde, inheemse planten in relatie tot hun groeiplaats is het verboden deze planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onttrenten of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Fauna

Bepalingen in deze wet ten aanzien van dieren in hun natuurlijke leefomgeving kunnen worden samengevat als:

- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Het planvormingsproces en de Flora- en faunawet

Genoemde bepalingen zijn niet nieuw. Vergelijkbare bepalingen waren ook reeds opgenomen in de Natuurbeschermingswet en de Vogelwet 1936. Wanneer u als initiatiefnemer plannen ontwikkelt voor ruimtelijke ingrepen of voornemens hebt dergelijke werkzaamheden uit te (laten) voeren, is het raadzaam vooraf te toetsen of de geplande werkzaamheden mogelijk nadelige gevolgen hebben voor Aanwezige flora en fauna in het plangebied. In beginsel bent u daarvoor als initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Tijdens het plannen van de werkzaamheden dienen de volgende zaken in kaart gebracht te worden.

- Welke beschermde planten- en diersoorten komen in en nabij het plangebied voor ?
- Leidt het realiseren van het plan of de uitvoering van de geplande werkzaamheden tot handelingen die in strijd zijn met de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet met betrekking tot planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig worden aangepast dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden?
- Is om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten een ontheffing (ex. Art. 75 van de Flora- en faunawet) vereist?

De ontheffing

Ten behoeve van de planrealisatie kan het noodzakelijk zijn om ontheffing aan te vragen in verband met de (voorgenomen) overtreding van de in paragraaf 2.1 genoemde verbodsbepalingen. Per 23 februari 2005 is de regelgeving rondom de ontheffingsaanvraag (artikel 75) door middel van een nieuwe AMvB gewijzigd. Hierbij worden drie beschermingsregimes onderscheiden.

Categorie 1. Algemene soorten

Voor de soorten in deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Uiteraard geldt wel de algemene zorgplicht.

In deze categorie vallen onder meer algemeen voorkomende zoogdiersoorten als mol, konijn, en amfibieën als bruine kikker en gewone pad.

Categorie 2. Overige soorten

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling voor de soorten in categorie 2 als wordt gewerkt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Een gedragscode moet door een sector / belangenorganisatie of initiatiefnemer worden opgesteld en ter goedkeuring aan het Ministerie van LNV worden voorgelegd. Zolang er geen gedragscode is, dient in meest situaties een ontheffing te worden aangevraagd. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'.

In deze categorie vallen alle vogelsoorten en een kleine groep van minder algemene diersoorten als eekhoorn en steenmarter.

Categorie 3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn & Soorten bijlage 1 AMvB

Voor de soorten in deze categorie dient altijd een ontheffing te worden aangevraagd. Ook met een gedragscode kan geen vrijstelling worden verkregen. Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een bij de wet genoemd belang. (dit betreft een limitatieve lijst van ander gespecificeerde belangen)?
2. er is geen alternatief aanwezig voor de gewenste ingreep?
3. er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

In deze categorie zijn zeldzame en kwetsbare soorten opgenomen. Dit betreft onder meer alle vleermuissoorten, zeldzame amfibieën en reptielen, een grote groep vlinders en libellen en enkele plantensoorten.

Bijlage 2: ZORGPLICHT

algemene zorgplicht, art. 2 Ff-wet (LNV 2005):

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor *alle* (en dus niet alleen beschermde) in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. Die zorg houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is:
 - dergelijk handelen achterwege te laten waar dit in redelijkheid kan worden geveegd;
 - dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs kunnen worden geveegd om die gevolgen te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Een onderdeel van de Flora- en faunawet is dat de initiatiefnemer invulling moet geven aan de zorgplicht ten aanzien van beschermde planten en dieren. Dit geldt zowel tijdens de uitvoering van de werkzaamheden als ten aanzien van het ontwerp. Geadviseerd wordt om in het ontwerp rekening te houden met de realisatie van nieuw biotoop in de vorm van bijvoorbeeld groenvoorzieningen en waterpartijen. De zorgplicht betekent ook dat gedurende de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de beschermde soorten om schade aan deze soorten te voorkomen en de effecten zoveel mogelijk te beperken.

De in de bijlage 1 genoemde wetswijziging (AMvB 501) heeft betrekking op de ontheffingsplicht (artikel 75 van de Flora- en faunawet). Deze wijziging houdt onder meer in, dat voor een aantal algemeen in Nederland voorkomende beschermde soorten een vrijstelling op de ontheffingsaanvraag geldt, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Dit betekent dat, ook voor soorten die onder de vrijstelling vallen, men wel verplicht blijft om bijvoorbeeld het voortplantingsseizoen te ontzien, of vóórdat werkzaamheden starten, dieren te verjagen of weg te vangen (en elders uit te zetten) om te voorkomen dat natuurschade in het kader van art. 9 t/m 11 zal ontstaan. Dus ook voor soorten die onder de vrijstelling vallen dienen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Een ontheffing hierop is niet mogelijk. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat verstorende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen (dat voor de meeste soorten loopt van maart tot en met juli) uitgevoerd mogen worden.

Voor de verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen, belangrijk leef- of foerageergebied van vogels buiten het broedseizoen kan een ontheffing noodzakelijk zijn. Het betreft hierbij dan over het algemeen horsten, nesten of kolonieplaatsen die jaarrond gebruikt worden. Hieronder kan ook leef- en/of foerageergebied vallen van zeer plaatstrouwe soorten, zoals uilen.

Bijlage 3: Resultaten onderzoek

RESULTATEN BRONNEN ONDERZOEK EN VELDBEZOEK SOORTEN OP LOCATIE

Tabel 3a: Gegevens Natuurloket kilometerhok x: 236-y: 436

Aantal beschermde en bedreigde soorten per kilometerhok onderverdeeld naar beschermingsstatus. Van cursief aangegeven soortgroepen is aanvullende informatie opgenomen.

Soortgroep	FF1 ¹	FF23 ¹	H/V ²	RL ³	Volledigheid ⁴	Actualiteit ⁵
Vaatplanten (tabel 3b)	3				goed	1991-1990
Mossen					niet	1996-2006
Korstmossen					niet	1991-2006
Paddestoelen					slecht	1991-2006
Zoogdieren (tabel 3c)					niet	1996-2005
Broedvogels					niet	1995-2005
Watervogels		19	2		matig	96/97-03/04
Reptielen (tabel 3d)					niet	1992-2005
Amfibieën (tabel 3d)	2	0	0	0	matig	1992-2005
Vissen (tabel 3e)					niet	1992-2005
Dagvlinders (tabel 3f)					niet	1995-2005
Nachtvlinders					niet	1980-2005
Libellen (tabel 3g)					niet	1992-2005
Sprinkhanen					redelijk	1992-2005
Overige ongewervelden (tabel 3h)					slecht	1992-2006

¹ FF1, FF23 = Soorten op lijst van tabel 8 resp. tabel 2 en 3 van de Flora en Faunawet.

² H/V = Soorten van de Habitat/Vogel richtlijn.

³ RL = Rode lijst soorten.

⁴ Volledigheid: Wanneer de volledigheid met 'goed' is aangeduid zijn er voldoende gegevens beschikbaar bij het Natuurloket. In andere gevallen is nader veldonderzoek nodig.

⁵ Actualiteit: geeft aan uit welke periode de gegevens afkomstig zijn.

Tabel 3b: Vaatplanten

Gegevens Landelijke Vegetatiebank, opname: **129525** jaar 1992 km hok x: **236-y: 436**

Wetenschappelijke naam (Nederlandse naam)	MA ¹	F&F ²
Alisma plantago-aquatica (Grote waterweegbree)		
Barbarea vulgaris (Gewoon barbarakruid)		
Berula erecta (Kleine waterrepe)		
Callitriche species (Sterrenkroos (G))		
Cardamine pratensis (Pinksterbloem)		

Elodea nuttallii (Smalle waterpest)		
Epilobium hirsutum (Harig wilgenroosje)		
Equisetum fluviatile (Holpijp)		
Eupatorium cannabinum (Koninginnenkruid)		
Glyceria fluitans (Mannagras)		
Glyceria maxima (Liesgras)		
Lycopus europaeus (Wolfspoot)		
Lysimachia vulgaris (Grote wederik)		
Mentha aquatica (Watermunt)		
Potamogeton crispus (Gekroesd fonteinkruid)		
Potamogeton natans (Drijvend fonteinkruid)		
Ranunculus sceleratus (Blaartrekkende boterbloem)		
Rorippa amphibia (Gele waterkers)		
Rorippa microphylla (Slanke waterkers)		
Sium latifolium (Grote waterreppe)		
Typha latifolia (Grote lisdodde)		
Veronica catenata (Rode waterereprijs)		
Zygmales species (Draadwier)		
¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied ² = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.		

Tabel 3b: Vaatplanten

Gegevens Landelijke Vegetatiebank, opname: 129850 jaar 1992 km hok x: 236-y: 436		
Wetenschappelijke naam (Nederlandse naam)	MA ¹	F&F ²
Arrhenatherum elatius (Glanshaver)		
Betula pendula (Ruwe berk)		
Festuca rubra ag. (incl. F. arenaria) (Rood zwenkgras s.l.)		
Holcus mollis (Gladde witbol)		
Prunus avium (Zoete kers)		

Prunus serotina (Amerikaanse vogelkers)		
Quercus robur (Zomereik)		
Quercus robur (Zomereik)		
Quercus robur (Zomereik)		
Quercus rubra (Amerikaanse eik)		
Quercus rubra (Amerikaanse eik)		
Rhamnus frangula (Sporkehout)		
Rubus fruticosus ag. (Gewone braam)		
Sambucus nigra (Gewone vlier)		
Sambucus nigra (Gewone vlier)		
Sorbus aucuparia (Wilde lijsterbes)		
Stellaria media (Vogelmuur)		
¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied ² = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.		

Tabel 3c: Zoogdieren

Gegevens zoogdieren op uurhokniveau (5x5 km) (Broekhuizen et al.1992), Vleermuizen op atlas-blokniveau (Limpens et al. 1997). Soorten in de tabel zijn geselecteerd op mogelijk voorkomen in het habitat op deze locatie en zijn een indicatie. Gegevens zijn onvolledig.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	MA1	A2	FF3	
Aardmuis	Micortis agrestis			1	
Bever	Castor fiber			3 bijl IV HR	
Boommarter	Martes martes			3 bijl 1 AMvB	
Bosmuis	Apodemus sylvaticus			1	
Bosspitsmuizen	Sorex araneus/coronatus			1	
Bruinvis	Phocoena phocoena			3 bijl IV HR	
Bunzing	Mustella putorius	X		1	
Damhert	Dama dama			2	
Das	Meles meles			3 bijl 1 AMvB	
Dwergmuis	Micromys minutus			1	
Dwergspitsmuis	Sorex minutus	X		1	
Edelhert	Cervus elaphus			2	
Eekhoorn	Sciurus vulgaris	X		2	
Egel	Erinaceus europaeus	X		1	

Eikelmuis	Eliomys quercinus			3 bijl 1 AMvB	
Euraziatische lynx	Lynx lynx			3 bijl IV HR	
Gewone dolfijn	Delphinus delphis			3 bijl IV HR	
Gewone zeehond	Phoca vitulina			3 bijl 1 AMvB	
Grijze zeehond	Halichoerus grypus			2	
Grote bosmuis	Apodemus flavicollis			2	
Haas	Lepus europeus	X		1	
Hamster	Cricetus cricetus				
Hazelmuis	Muscardinus avellanarius			3 bijl IV HR	
Hermelijn	Mustela ermina			1	
Huisspitsmuis	Crocidura russula	X		1	
Konijn	Oryctolagus cuniculus	X		1	
Mol	Talpa europaea	X		1	
Noordse woelmuis	Microtus oeconomus			3 bijl IV HR	
Ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus			1	
Otter	Lutra lutra			3 bijl IV HR	
Ree	Capreolus capreolus	X		1	
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus	X		1	
Steenmarter	Martes foina	X		2	
Tuimelaar	Tursiops truncatus			3 bijl IV HR	
Veldmuis	Microtus arvalis			1	
Veldspitsmuis	Crocidura leucodon			3 bijl 1 AMvB	
Vos	Vulpes vulpes	X		1	
Waterspitsmuis	Neomys fodiens			3 bijl 1 AMvB	
Wezel	Mustela nivalis			1	
Wild zwijn	Sus scrofa			2	
Wilde kat	Felis silvestris			3 bijl 4 HR	
Witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus			3 bijl IV HR	
Witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris			3 bijl IV HR	
Woelrat	Arvicola terrestris	X		1	
Vleermuizen					
Bechstein's vleermuis	Myotis bechsteinii			3 bijl IV HR	
Bosvleermuis	Nyctalus leisleri			3 bijl IV HR	

Brandt's vleermuis	Myotis brandtii			3 bijl IV HR	
Franjestaart	Myotis nattereri	X		3 bijl IV HR	
Gewone baardvleermuis	Myotis mystacinus	X		3 bijl IV HR	
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	X		3 bijl IV HR	
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	X		3 bijl IV HR	
Grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrumequinum			3 bijl IV HR	
Grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus			3 bijl IV HR	
Ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus			3 bijl IV HR	
Kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus			3 bijl IV HR	
Kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros			3 bijl IV HR	
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	X		3 bijl IV HR	
Meervleermuis	Myotis dasycneme	X		3 bijl IV HR	
Mopsvleermuis	Barbastella Barbastellus			3 bijl IV HR	
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula	X		3 bijl IV HR	
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii			3 bijl IV HR	
Tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus			3 bijl IV HR	
Vale vleermuis	Myotis myotis			3 bijl IV HR	
Watervleermuis	Myotis daubentonii	X		3 bijl IV HR	
1 = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied 2 = Soort is aangetroffen in het plangebied tijdens veldbezoek 3 = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.					

Tabel 3d: Reptielen en amfibieën

Gegevens reptielen op uurhokniveau (5x5 km) (Ravon, 2005). Soorten in de tabel zijn geselecteerd op mogelijk voorkomen in het habitat op deze locatie en zijn een indicatie. Gegevens zijn onvolledig.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	MA ¹	A ²	FF ³	
Adder	Vipera berus			3 bijl 1 AMvB	
Alpenwatersalamander	Triturus alpestris			2	
Boomkikker	Hyla arborea			3 bijl IV HR	
Bruine kikker	Rana temporaria	X		1	
Geelbuik vuurpad	Bombina variegata			3 bijl IV HR	
Gewone pad	Bufo bufo	X		1	
Gladde slang	Coronella austriaca			3 bijl IV HR	
Hazelworm	Anguis fragilis	X		3 bijl 1 AMvB	
Heikikker	Rana arvalis			3 bijl IV HR	
Kamsalamander	Triturus cristatus	X		3 bijl IV HR	
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris	X		1	
Knoflookpad	Pelobates fuscus			3 bijl IV HR	
Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	X		2	
Meerkikker	Rana ridibunda			1	
Middelste groene kikker	Rana esculenta	X		1	
Muurhagedis	Podarcis muralis			3 bijl IV HR	
Poelkikker	Rana lessonae	X		3 bijl IV HR	
Ringslang	Natrix natrix			3 bijl 1 AMvB	
Rugstreeppad	Bufo calamita			3 bijl IV HR	
Vinpootsalamander	Triturus helveticus			3 bijl 1 AMvB	
Vroedmeesterpad	Alytes obstetricans			3 bijl IV HR	
Vuursalamander	Salamandra salamandra			3 bijl 1 AMvB	
Zandhagedis	Lacerta agilis	X		3 bijl IV HR	

¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied

² = Soort is aangetroffen in het plangebied tijdens veldbezoek

³ = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.

Tabel 3e: Vissen

Gegevens beschermde vissen op uurhokniveau (5x5 km) (de Nie 1997, Ravon, 2005). Gegevens zijn onvolledig.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	MA ¹	A ²	FF ³	
Beekprik	Lampetra planeri			3 bijl 1 AMvB	
Bermpje	Noemacheillus barbatulus	X		2	
Bittervoorn	Rhodeus cericeus			3 bijl 1 AMvB	
Elrits	Phoxinus phoxinus			3 bijl 1 AMvB	
Gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus			3 bijl 1 AMvB	
Grote modderkruiper	Misgurnus fossilis			3 bijl 1 AMvB	
Houting	Conegonus oxyrrhynchus			3 bijl IV HR	
Kleine modderkruiper	Cobitis taenia			2	
Meerval	Silurus glanis			2	
Rivierdonderpad	Cottus gobio			2	
Rivierprik	Lampetra fluviatilis			3 bijl 1 AMvB	
Steur	Acipenser sturio			3 bijl IV HR	

¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied

² = Soort is aangetroffen in het plangebied tijdens veldbezoek

³ = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.

Tabel 3f: Dagvlinders

Gegevens dagvlinders op uurhokniveau (5x5 km) (F.Bos, 2006). Gegevens zijn onvolledig.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	MA ¹	A ²	FF ³	
Geen beschermde soorten in literatuur aangetroffen					

¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied

² = Soort is aangetroffen in het plangebied tijdens veldbezoek

³ = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.

Tabel 3e: Libellen

Gegevens libellen op uurhokniveau (5x5 km) (Dijkstra 2002). Gegevens zijn onvolledig.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	MA ¹	A ²	FF ³	
Geen beschermde soorten in literatuur aangetroffen					

¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied

² = Soort is aangetroffen in het plangebied tijdens veldbezoek

³ = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.

Tabel 3e: Overige soorten

Gegevens op uurhokniveau (5x5 km)					
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	MA ¹	A ²	FF ³	
Geen beschermde soorten in literatuur aangetroffen					
¹ = Soort kan volgens literatuurgegevens mogelijk aangetroffen worden in het plangebied ² = Soort is aangetroffen in het plangebied tijdens veldbezoek ³ = Soort beschermd volgens Flora Fauna wet, nummer geeft tabel FF-wet aan.					

Bijlage 4: Foto's onderzoeksgebied

Foto 1

Foto 2

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

Foto 7

Foto 8

Foto 9

Foto 10

Foto 11

Foto 12

Foto 13

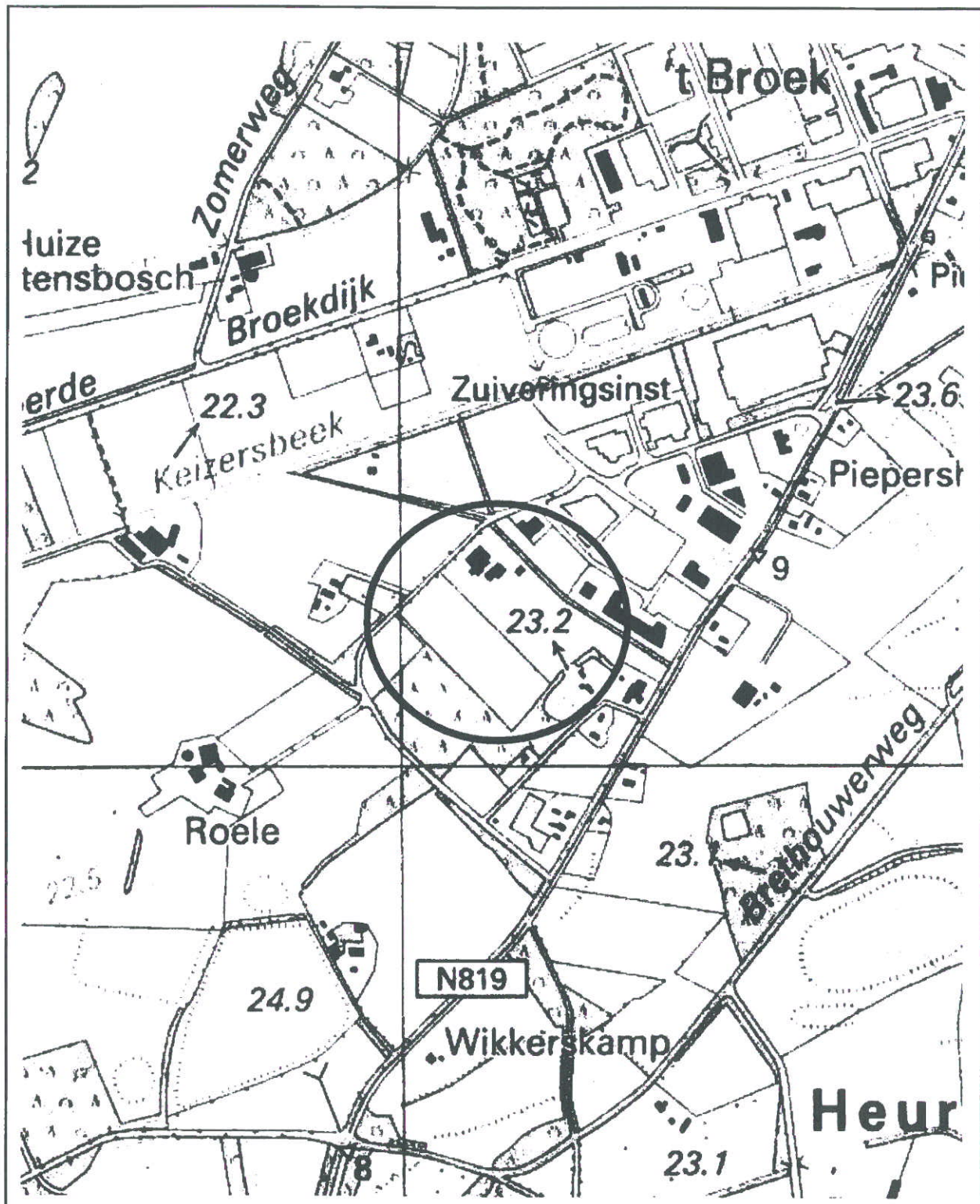

Foto 14

Foto 15

Kaartbijlage 1: Regionale ligging van de onderzoekslocatie

Kaartbijlage 1

Titel: Regionale ligging van de onderzoekslocatie

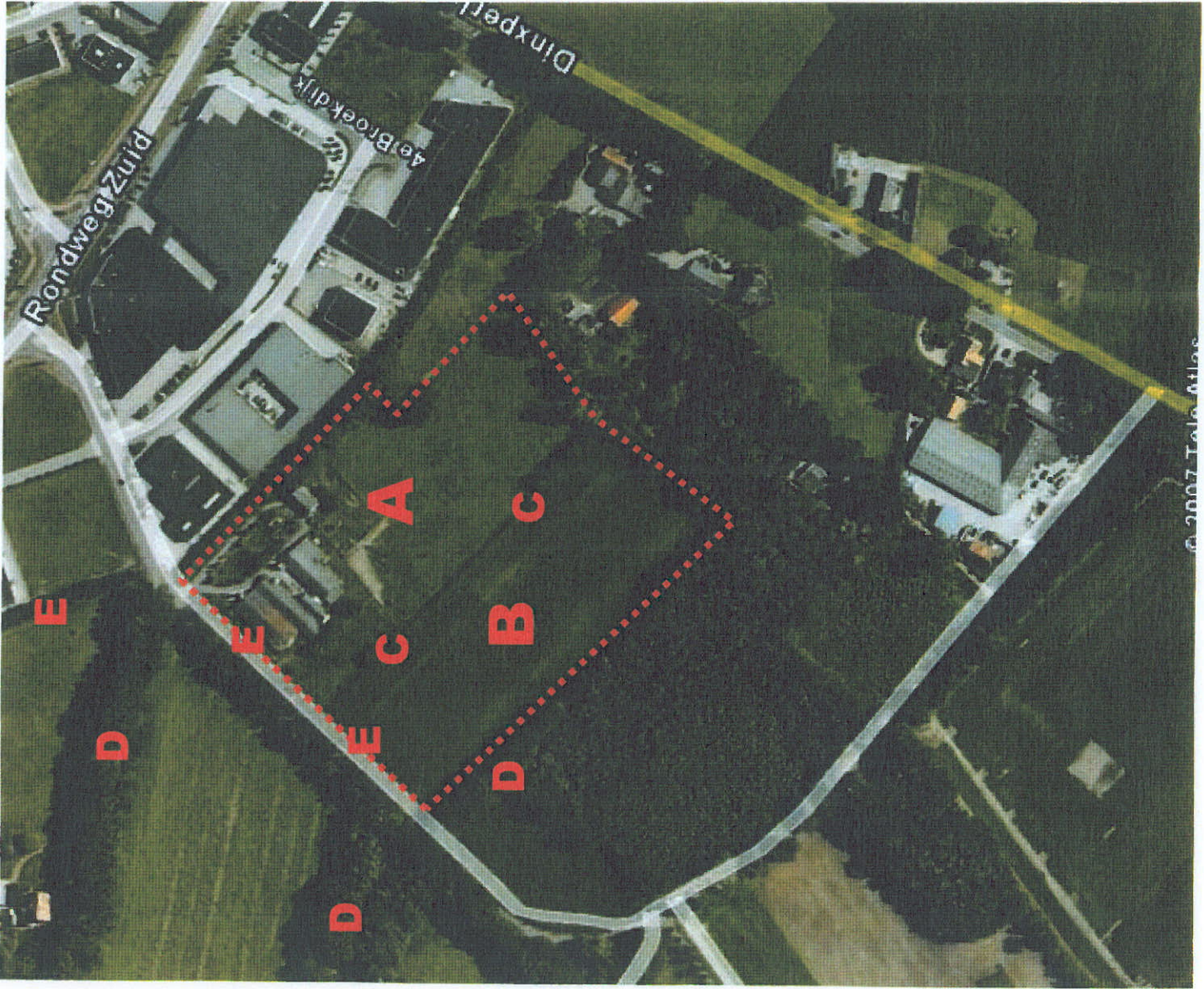
Projectcode: 07J093

Projectnaam: Quickscan Natuurwetgeving Vierde Broekdijk te Aalten

CSO Adviesbureau

Datum: 19-12-07

Kaartbijlage 2: Situatietekening

Legenda

..... globale grens planlocatie

A Grasland met boerderij

B Voormalige maisakker

C Gedeeltelijk watervoerende greppel

D Houtwal

E Watervoerende sloot

Opdrachtgever:

M.E. Vastgoedontwikkeling B.V.

Kaartbijlage 2

Titel: Situatietekening

Project: 07J093

Locatie: Quickscan

Natuurwetgeving

Vierde Broekdijk te Aalten

CSO Adviesbureau Datum: 19-12-07

Kaartbijlage 3: Planschets

Legenda

Opdrachtgever:
M.E. Vastgoedontwikkeling B.V.

Kaartbijlage 3

Titel: Planschets

Project: 07J093

Location:

Natuurwetgeving

Vierde Broekdijk te Aalten

CSO Adviesbureau Datum: 19-12-07

**Kaartbijlage 4: Ligging van plangebied ten opzichte
van de EHS**

provincie
Gelderland

EHS (streekplan)
EHS natuur
EHS verweving
EHS verbodingszone

globale grens planlocatie

Opdrachtgever:
M.E. Vastgoedontwikkeling B.V.

Kaartbijlage 4

Titel: Lliging t.o.v. EHS

Project: 07J093

Location: Quickscan

Natuurwetgeving

CSO Adviesbureau Datum: 19-12-07

adviesbureau
m i t e u
t u i m i o
w a t e r

Postbus 2
TEL NR 030-8594321
E-mail: info@adviesbureau.nl
3980 CA BUNNIK
FAX NR 030-8571792